

Når idyl og helbred spoleres af vindkraft.

Skrevet af Therese Wallem.

”Hvordan er det at bo ved siden af kæmpe vindmøller, Peer Risager?” Erfaringer deles med en måske kommende nabo til en vindmøllepark .

Vi befinder os lidt vest for Agersted. Mod sydvest ligger Storskoven så smukt på den Jyske Ås og man har frit udsyn til Vendsyssels højeste punkter – Knaghøj og Knøsen. Men en relativ kraftig, pulserende støj spolerer idyllen. Og synderen finder vi mod nord. Her står 6 stk. enorme vindmøller fra Vestas. Og midt imellem bor Peer Risager i et hus, han købte for 10 år siden. Dette er hans beretning.

Peer Risager fortæller at han, da han så på ny bolig, faldt for stedet her. Fordi der var stille og roligt, store vidder og udsigt til Storskoven. Rigtigt ”på landet” - men alligevel tæt på asfaltvej. Den gang drev han den nu lukkede købmandsbutik I Voersaa. Før boede han tæt på et forsamlingshus, hvor der ofte var fest og høj musik i weekenderne. Hvilket bestemt ikke var en dans på roser. Men her, hvor han bor nu, kunne han rigtigt slappe af, når han havde fri. Men, fortsætter Peer, den tid med fred og stilhed herude er ovre, mens han nikker i retning af de store vindmøller, som dominerer de flade marker mod nord. Han fortæller videre, at han egentlig aldrig havde spekuleret på, at vindmøller larmede, som de gør. For han havde aldrig været tæt på en mølle før. Men altid kun kørt forbi dem i sin bil.

Men da Brønderslev Kommune pludselig meddelte i 2010, at man agtede at tillade vindmøller her, blev han ”tvunget” til at sætte sig ind i sagen. Han og en nabo kørte, som det første, ud til de 7 vindmøller ved Lyngdrup. Og her fik de et chok. For der var en konstant støj, som mindede om et rutefly, der lagde an til landing. ”Her gik det op for mig, at dette skulle vi kæmpe imod.”

Han meldte sig derfor ind i Landsforeningen for Naboer til Kæmpevindmøller for at kunne få viden på området. Kommunen indkaldte til et borgermøde, hvor mølleprojektet blev præsenteret.

”Her fik vi tudet ørerne fulde med, hvor vigtigt det var med opstilling af vindmøller. Og at vi naboer stort set ingen gener ville få, hvis de kom op. Daværende formand for teknisk udvalg, Mikael Klitgård, opfordrede os til at komme med ideer, indsigelser o.l. Og så ville Byrådet tage stilling til, om man ville fortsætte med projektet. Og her gik det for alvor op for mig, at der var ingen kære mor. For sagen kom ALDRIG for Byrådet, som lovet. Men blev kun en ”ekspeditionssag” for økonomiudvalget. Dette gjorde jeg borgmester Lene Hansen opmærksom på. Og hun indrømmede faktisk, at det var en fejl. Men sagde også, at det blev der ikke rettet op på, for de møller skulle op – og henviste til to områder vest for Brønderslev, hvor projekterne var blevet stoppet pga ’for stor modstand’. ’Ja tak’, siger jeg bare. For her var der et par byrådspolitikere med i modstandskampen. Det var der også sidenhen, da der var planer om et mølleprojekt ved Hallund og Ø. Brønderslev. Byrådsmedlemmer kan åbenbart ikke selv lide at blive møllenabo. Men, trods de lave odds, kæmpede vi videre.”

Peer fortsætter: ”Og alle vore indsigelser, klager og hvad ved jeg, blev afvist af kommunen. Og i flere tilfælde, hvor kommunen ikke vidste deres levende råd, rådførte man sig med vindmølleopstillernes konsulenter. Og så vidste vi godt, hvad klokken havde slået.”

”Kommunen kæmpede ihærdigt for at få projektet godkendt i efteråret 2011. Dette skyldtes, at der var en ny bekendtgørelse på vej, som ville sætte grænser for lavfrekvent støj. Og, skønt kommunen (læs: opstillers konsulenter) havde forsikret os om, at der ikke var støjproblemer med den aktuelle mølletype – blev formanden for teknisk udvalg og mølleopstiller fuldstændigt tosset, da Ålborg Stift nedlagde veto pga. den nærliggende Voer Kirke måske ville blive berørt. Nu skulle sagen så behandles i Naturstyrelsen inden kommunen kunne godkende projektet. Og derfor, heldigvis, nåede den nye bekendtgørelse at træde i kraft. Hvilket indebar at 5 af de 6 møller skulle støjdæmpes. Ellers kunne de ikke holde sig inden for støjgrænsen for den lavfrekvente støj.”

”Nå men”, fortsætter Peer Risager, ”kommunen overbeviste Naturstyrelsen om, at møllerne ikke ville skade Voer kirke, så der blev givet grønt lys fra den kant. Derefter var Byrådet ikke længe om at stemme projektet igennem. Også de, der var imod vindmøller i deres egen pastorat, stemte for møllerne i Pulsen.”

”Hvilket jeg synes var tarveligt”, siger Peer bittert.

Jeg spørger nu Peer om: ”Hvordan det så er at være nabo til så store møller?”

Han kigger på mig, smiler lunt og svarer: ”Hvor langt tid har du?”

Og fortsætter ufortrødent: ”Det er mærkeligt, for jeg har det forfærdeligt en del dage hver uge. Men mine nærmeste naboer synes ikke at have det på samme måde. Om det skyldes at deres huse er omkranset af store træer, eller de ikke er så modtagelig for støj, som jeg åbenbart er, ved jeg ikke. Men jeg har store gener – især med støjen. Møllerne generer nemlig ikke mine øjne. Stort set altid kan møllerne høres udendørs, når der er lidt vind. Og det uanset næsten, hvilken retning vinden kommer fra. Dog er der en tendens til knap så megen støj, når vinden er fra øst. Det skyldes sikkert, at møllerne står nordvest for min ejendom. Men det værste er, at støjen ofte trækker ind i huset. Det lyder som en gammel slidt dieselmotor i tomgang.”

”Men problemet er mest de lave toner. De kan, på en uforklarlig måde, få husets vægge til at afgive en konstant brummende lyd – som om væggene går i selvsving. Og det er meget ubehageligt, for dette forekommer mest aften, nat og tidlig morgen. Og DET ødelægger min nattesøvn. Hvilket giver bagslag næste dag, hvor jeg er drænet for energi og ofte har en grim hovedpine. Sådanne dage får jeg ikke noget for hånden. Mit blodtryk er også steget voldsomt. Så jeg har fået forhøjet doseringen af min blodtryksmedicin. Mine ben er begyndt at hæve op, så jeg også får vanddrivende medicin. Og enkelte dage, når der er god gang i vinden fra nordvest, kan jeg mærke at brystet og fødderne sitrer. Og DET er grimt – især når det sker i dit hjem, i din base, hvor man skal kunne koble af. Endvidere har jeg også fået tendens til tinnitus. Det opstår hvis der 1 - 2 dage i træk har været indendørs støj. Det forsvinder som regel igen efter en dags tid. Men gør også, at jeg har svært ved at falde i søvn. Så siden møllerne er kommet op, har jeg svært ved at planlægge min hverdag. Ligesom jeg mange dage er nødsaget til at sove et par timer midt på dagen. Men det gør også, at jeg ikke kan klare et normalt job. Og jeg er taknemlig for, at jeg ikke længere driver min købmandsbutik – for det ville være umuligt.”

”Er der ingen hjælp at hente ved kommunen? spørger jeg.

Peer kigger på mig med et udtryk af afmagt – og fortæller:

"Det troede jeg. Men det har vist sig gang på gang, at det IKKE er tilfældet. I hvert tilfælde ikke, når man bor i Brønderslev kommune. Her føler jeg, at man kører 'parløb' med dem, som er for møller. For tit og ofte, når jeg har klaget eller stillet kommunen spørgsmål – henvender de sig til "vindmøllemafiaens" samarbejdspartnere for at besvare min henvendelse. Og kommunen forsvarer ligefrem industrien. De siger godt nok, at de 'har forståelse' for mine gener. Men de gør INTET for at undersøge eller afhjælpe til en løsning. Kommunen lader blot møllerne køre ufortrødent videre. Jeg husker engang, hvor jeg var til et møde med kommunen."

Her spurgte jeg om: "Hvorfor er der i Deltas støjrapport målt mere baggrundsstøj i mit område – end der var målt i den anden ende af mølleområdet, som er tættest på motorvejen?"

"Her svarede kommunen kvikt, at det sikkert skyldes at der var flere fugle i 'min ende'."

Peer fortsætter med et skævt smil: "Et andet eksempel er, at der i VVM undersøgelserne er påvist langt flere flagermus i det nordlige område. Og da flagermus skal beskyttes, forlangte kommunen i den endelige VVM tilladelse, at der skulle opsættes en flagermus-detektor i møllernes første driftsår. Og her er det så komikken kommer til sin ret. Den detektor, forlangte kommunen, skulle monteres i den sydligste mølle. Altså der, hvor der næsten ingen flagermus var spottet."

Og fortsætter Peer: "Jeg spurgte så ind til, da det første år var gået, hvad resultatet med detektorundersøgelsen var. Her indrømmede kommunen at detektoren slet ikke var blevet monteret – så der var ingen resultat. Hvilket vil sige, at det første år kørte møllerne, med kommunens viden, UDEN at opfylde den VVM tilladelse, som gjaldt. Men det var man da totalt ligeglad med. Et andet eksempel på, at kommunen er ligeglad med vi møllenaboer er, at kommunen, i første omgang, NÆGTEDE at føre fysisk tilsyn med møllerne. Men efter halvandet år skete der endelig noget. Kommunen bad om en 'attest', hvor det dokumenteres at møllerne kørte i de støjmodes, som de skulle. Det fik kommunen så. Nemlig et papir, underskrevet af en eller anden gut fra Vestas, hvor Vestas bekræftede at møllerne kørte korrekt. Samt nogle "screendumps" som viste det samme."

"Problemet var bare, at de screendumps var uden dato eller klokkeslæt. Samt de var udskrevet på forespørgsel. Det er vel det samme som, hvis Politiet ringer til en lastbilvognmand og beder om fartskrivelserne for næste dag", slutter Peer Risager, med en bemærkning om, at han har mange flere skrækkelige eksempler at byde på.

"F.eks. har jeg fået foretaget en støjmåling inde i mit hus. Det er foregået med udstyr fra Ålborg Universitet. Og denne måling viser store overskridelser af den lavfrekvente støj. Og UDEN at kommunen kender resultatet af denne måling, HAR de meddelt, at de ikke vil anerkende målingen – med den begrundelse, at der står i bekendtgørelsen for vindmøller, at støj skal beregnes – ikke måles. Havde kommunen ville hjælpe møllenaboer, burde de da undersøge om der er hold i min måling – og sætte spørgsmålstejn ved de beregninger møllejerne har afleveret. Men nej – kommunen ønsker ikke den dialog med mig. Jeg skal bare klappe i og rette ind, slutter Peer og ryster på hovedet."

"Har du ikke fået noget i værditabsberetning?"

”Jo, det har jeg – men langt fra nok. Jeg har haft en ejendomsmægler herude for at vurdere. Han mente, at mit hus var blevet halveret i værdi. Derfor har jeg lagt sag an mod mølleejerne. Den sag er ikke afsluttet endnu, så jeg vil ikke fortælle mere om det.”

Til slut spørger jeg Peer: ”Hvad tror du om fremtiden?”

”Da jeg købte dette hus, var det med henblik på at bo her til jeg ikke længere må køre bil. Og det er stadig min plan. Men jeg er nødt til at fortsætte med at kæmpe for at få en tålelig tilværelse her. For der er jo møller i udlandet, der er blevet taget ned efter klager – så jeg ser et håb for, at danske politikere er ved at vågne op og forstå alvoren. Således der kan findes en vej, så mennesket bliver beskyttet mod de ”helvedesmaskiner”. Jeg håber og tror på, at der findes en løsning, så vi kan være her alle sammen. Forholdene skal være, at vi kan bo i vores huse uden gener. I dag har vi en vindmølleindustri, som har magten over landets politikere og myndigheder. Det skal vi have lavet om på. Og der vil jeg gøre mit til at det sker.”